

Generasjonene som kom til Øverby

De første i slekten på Øverby. Hans Hansen f. 1809-1892 i Storelvdal gift med Ragnhild Taraldsdr. f. 1806-1898 i Storelvdal. 1. gen. på Øverby.

- av Odd Bjørklund -

Øverby var den første rydningsplass av døene som koloniserte dalen. Men Thomas Thomassen fra Muonio i Finland var allerede kommet med kone og tre barn og slått seg ned på Skjøllet i året 1782. Men de første som ryddet Øverby var han Embret Knutsen født i 1767 og ho Marit Olsdr. Hokstad født i 1773 i Tyldalen. De kom til Øverby i 1818 med alle sine 8 barn. True, Kristi, Knut, Ola, Ingrid, Berit, Marit og Karen. De kom først til Skoelvdalen og bodde der ei kort tid, det er merker etter de første jordgammene der. Disse døtrene på Øverby ble erobret av sønnene til de første nyrydderne oppe i Bardu. Ingrid Embretsdr. ble gift med Simon Johnsen Rydningsen, hun var død i 1807, og var 26 år yngre enn Simon. Deres barn: Marit, Serina og Ole. Marit Embretsdr. gift med Jon Olsen som ryddet Åsen. Deres barn: Simon, Ole, Berit og Johan. Marit var 1. gang gift med Simon Olsen Viken. Karen Embretsdr. ble gift med Even Larsen Motrøen fra Tynset. Deres barn: Lars, Embret, Jon og Karl. Knut Embretsen Øverby var dreng på Skjeggnes og der døde han 31 år gammel. Kirsti, True, Ola og Berit dro til Amerika. Embret Knutsen ble å gå under navnet «Tyldals-Knut». Men denne familien ble ikke stamtavlen til Øverby, de tok navnet med seg fra Tyldalen.

Nu hadde denne Tyldalsfamilien bodd på Øverby i hele 22 år. Men da kommer han Hans Hansen fra Storelvdal og ho Ragnhild Taraldsdr. med tre døtre opp til Øverby, det var i 1840. De fikk da overtalt han «Tyldals-Knut» til å bo der imot og skaffe han levebrød, så lenge de levde. Og slik ble det. Men han Tyldals-Knut døde den 23. mars 1848 der på Øverby, da var han 79 år gammel. Og ble begravet på Nordmo gravsted. Hans kone Marit Hokstad lever opp i år og alder der på Øverby. Denne familien var ikke i slekt med neste bruker på Øverby — Hans Hansen og Ragnhild Taraldsdr.

A. Hans Hansen f. 1809-1829 i Storelvdal gift med Ragnhild Taraldsdr. f. 1806-1898 i Storelvdal. Deres barn: Anne Olsdr født i 1827 (stedtadt) gift med Halvor Guttormsen Skjeggnes f. 1821. 2. Ragnhild Hansdr. Øverby 1830-1920. Hun ble 90 år gammel. Gift med Emort Hansen fra Gudbrandsdalen 1824-1903 i Målselv kirke v/ prost Welhaven. Barn: Hans døde som barn. 2. Hans-Julius f. 1859-1915 gift med Severine Hansdr. f. 1864-1918. Ragnhild Hansdr. Øverby hadde ei datter Elen Einarsdr. f. 1825 med Einar Jørgensen fra Ringebu. Hans foreldre: Jørgen Einarson og Marit Erlandsdr. Gundstad. Einars bror — Anders Jørgensen var kommet til Sandeggen i Kirkesdalen, og gift med Karen Jonsdr. fra Enden i Sollia.

Einar Jørgensen, far til Elen dør straks etter hun ble født, han var den gang dreng på Øverby. Elen ble gift med Andreas Tølløfsen Sletten. De ryddet først Skogstad ved Råvatn, men de flytte senere til Sletten i Dividalen. Andreas var f. i 1843 men døde i 1898 bare 55 år gammel. De hadde ei datter: Anne Regine f. 1875, men døde bare 3 år gammel. Elen gifter seg igjen med Ola Rasmussen fra Førde f. 1848. De bosatte seg på Nymo. Hans Hansen og Ragnhild Taraldsdr. 2. barn: Sigrd Hansdr. f. 1832, gift med Paul Paulsen fra Tynset f. 1824. De ble barnløse. Men Paul hadde 2 sønner med Guri Arntsdtr. Tiller: Gunnar f. i 1858 gift med Brit Larsdr. f. 1855 fra Øksendalen. Peder Paulsen f. 1860

gift med Ragnhild Evensdr. Opdal. Han Paul og ho Sigrd fikk tildelt eiend. Nedrum. Paul Paulsen døde bare 56 år gammel. Sigrd døde i 1916, 84 år gammel. Gunnar Paulsen fører slekten videre og Brit Larsdr. fører slekten videre på Nedrum. Gården Øverby vaks til et storgods i den tid å være. De hadde 22 melkekøer, 3 hester og 40 smådyr. Det ble folksomt på Øverby, det kom enslige fra dalene «der sør».

I den tid var det 12 kvinner og like mange drenger under Hans og Ragnhilds kommando. Hans var styresmann og den ledende i det daglige gårdsarbeide, han hadde innsikt og måtte nok ligge langt forut sin tid. Han kjøpte Jutulstad som «forsæter», han kjøpte Beneveldalen, og hadde «Moan» i en tid. Men skogvesenet syntes han hadde for mye skog, så han ble fratatt skogen mellom Nerøyen og Jutulstad. Øverby eide jo hele Brannmoen opp til Holt. I Beneveldalen drev de seterdrift og oppe

Bakerst: Anton Hansen døde ung. Severine Hansdr. f. 1864-1918. Hans Hansen Rostadnes f. 1868. Severine Hansdr. og Hans Julius fører slekten videre på Øverby. Det var nu den 3. generasjon.

I Kvernefossen i Beneriva hadde han oppsatt ei mellemåle. Han lans drev stort men han ble også en ledende høvding oppe i bygda. Han hadde talegaver og var den ledende i bryllupper og store lag. Han var herredsstyremedlem. Og der på Øverby var det møter og kommisjoner og der åpnet de en kolonialhandel. Men det bar seg nok ikke noe særlig med byttehandelen i den tid da dalen hadde bare 30 innbyggere. Han Hans var også doktor, hvor han samlet sammen urter, blader, kjuker og røtter fra naturen, og laget medisiner. Han helbredet folk, men til forargelse for den rette distriktslegen. Det ble diktet ei vise om han: «Han kurerer deg for smerte, om du har det midt i hjerte. Hurra for den gamle mann, hurra for hans kunst og evner, hurra for hans sunnhetssvann». Hans kone Ragnhild var godlynt og hjelpsom som kunne sine ting. Hun var oppriktig med et hjerteleg godt vesen, hun var dypt religiøs. Men på Øverby fisket mye i Råvatnet og elva, men fisk ble lite brukt, for da gikk det mere, men hun saltet den og brukte rakfisk, men da gikk det mindre.

Neste bruker på gården ble jo datteren Ragnhild Hansdr. som ble gift med han Emort Hansen fra Gudbrandsdalen. Han kom jo til Øverby som dreng. Og der ble han værende som dreng, men historien forteller at han var en drivende kar, selv under svigerfarens kommando. Men de drev handel i den tid på Øverby, og folk kunne herme etter Emorts dialekt: «oss tape på stekkerøeg oss vinn lkkje på såpa hell». Han Hans Hansen og ho Ragnhild Taraldsdr. Og han Emort Hansen døde alle rundt århundreskiftet. Da kom neste generasjon som nu var den 3. der på Øverby. Det ble han Hans Julius f. 1859-1915 gift med Severine Hansdr. fra Sollia født i 1864-1918. De giftet seg i 1890, men de ble å plaget med sykdom, så Hans Julius døde i 1915 bare 56 år gammel og Severine døde i 1918 bare 54 år

gammel. Det ble stor sorg oppe i bygda da de døde så altfor tidlig. Det var mange gode minner fra Hans Julius og Severines tid der på Øverby, de var godt likt av bygdefolket. På Øverby har det i alle generasjoner vært åpent hus for bygdefolket. Der var musikk og korsang og der var ofte dans på høylåven til følemusikk til langt på kveld. Hans Julius var en foregangsmann for all ungdom i bygda, han var musikalisk, han ledet musikken i bygda og han ledet blandet kor. Han var en ivrig skytter og vant mange tevlinger og premier. Men det sies at Julius gjorde sin livs største fatale feil da han solgte hele Brannmoen opp til Holt, for bare 5 tusen kroner. Folk sa da nu bare, at Hans Julius fikk nu bare syngte: «herre, jeg har handlet ille».

Severine Hansdr. foreldre var: Hans Torgersen f. 1830 i Atnadalen og Ragnhild Syversdr. f. 1832 fra Atna. De kom til Øverby i 1877 med sine 7 barn, og tok inn hos han Hans og ho Ragnhild. De kom fra Sollia og bodde der på flere bruk, som først er nevnt Sandre Finstad der de var i 1866. Men de flyttet til «Sæteren» under Solligården, og kom så til «Gran» i Sollia. Men de kom så til Målselv i 1877 og til Øverby med 7 barn: Severine, Thea, Anton, Hans, Marie, Ragna og Otto. Jutulstad var nu under Øverby så familien flyttet dit, men der ble de en kort tid. Men de kom til Storbakken og forpaktet prestegården under presten ellus, der de ble i noen år. Men senere kjøpte de Bruvold nede ved Rogmoen, og der døde begge: Hans Torgersen og ho Ragnhild Syversdr. Mens barna deres ble gift i Øverbygd. Severin Hansdr. foreldre: Foreldrene stammer fra Solligården, det første bosted i Sollien, men innflytting kom fra Vestgård og Stai i Storelvdalen. Hans Hansen fra Sell, Nordre Moen født i 1745 gift med Ragnhild Olsdr. Dalbakk født i 1746. Deres barn: Maret Hansdr. f. 1803 gift med Syver Olsen Nesset f. 1797.

1. Barn: Maret Syversdr. Nesset f. 1830-1916 gift med Ole Andersen f. 1820-1894. Deres sønn reiste til Amerika.
2. Ragnhild Syversdr. Nesset f. 1832 (døde på Bruvold) gift med Hans Torgersen f. 1830 (døde på Bruvold). Foreldre til Severine.
3. Ole Syversen Nesset gift med Marie Gjermundsdtr. Lien. Deres barn: Stanley, Alva. De reiste til Amerika.
4. Hans Syversen Nesset, gift med ei jente fra Nordfjord. De reiste til Amerika, han var prest der, men døde på Hamar.
5. Anne Syversdr. Nesset, gift med Svend Torgersen, Holtet. Det er bror til Hans Torgersen. Deres barn: Severin g.m. Kari Olsdr. Stasbyøyen. Anton Svendsen reiste til Amerika. Svend Torgersen gift 2. gang med Marit Pedersen Elgaslien. Deres barn: Sigurd og Hans.

Hans og Ragnhild Syversdr. barn: (Alle kom til Øverby):
1. Severin Hansdr. f. 1864-1918 gift med Hans Julius i året 1890. Hans Julius f. 1859-1915. Begge døde noen og femti år. Men de førte slekten videre

Otto Hansen f. 1874-1926 gift med Ingeborg Gunnarsdr. f. 1872-1944. Ottos foreldre: Hans Torgersen f. 1830 og Ragnhild Syversdr. f. 1832. Begge fra Atnadalen. Otto var bror til Severine Øverby. Han overtar Skogstad.

Ragnhild Hansdr. f. 1830 i Storelvdal døde 1920 90 år gammel, gift med Emort Hansen f. 1824, Gudbrandsdalen, døde i 1903 79 år gammel. De overtok Øverby. Foreldrene til Ragnhild: Hans Hansen og Ragnhild Taraldsdr. fra Storelvdal.
2. generasjon på Øverby.

der på Øverby.

2. Thea Hansdr. f. 1865 gift med Andreas Pedersen Ågård f. 1865. De ryddet Ågård utgått fra Eiendommen Øvergård. Andreas Pedersen var fra Sørfjorden. Deres barn: Helga, Peder, Sigurd, Arthur og Ragnhild.

3. Marie Hansdr. f. 1866 gift med broren til Andreas — han Lars Pedersen fra Sørfjorden. Han drev fiskebruk, men de emigrerte til Amerika. De hadde flere barn, så det er en stor slekt der borte i Amerika.

4. Hans Hansen Rostadnes f. 1868 gift med Johanna Gunnarsdr. f. 1871. Hennes foreldre: Gunnar Iversen og Martine Evensdr. f. 1835. Rostadnes var før kalt for «Smerorømet», det bodde en smed der som het Hans (tuftene var under bakke). Hans og Johanna Rostadnes barn: Magnhild, Gudrun, Jenny, Johan, Anton, Tordis, Sigfrida, Hilmar.

5. Anton var først oppvokst på Øverby, men reiste til Hamningberg og arbeidet på fiskebruket til Lars Pedersen, han var bror til Andreas Pedersen Ågård. Anton ble brått syk og døde der ute.

6. Otto Hansen Skogstad f. 1874-1926. Gift med Ingeborg Gunnarsdr. Evenstad f. 1872-1944. Deres barn: Magda, Helga, Ruth, Gunvor, Osvalda, Hans, Ragna, Ida og Agnes. De kjøpte Skogstad etter Hans Ingjerdson og Ragnhild Skjeggnes bortgang.

7. Ragna Hansdr. f. 1878. Hun var ugift. Hun var i sin tid jordmor oppe i Polmark. Men hun kom til Øverby og døde.

8. Ole Hansen f. 1876. Gift med Ingeborg Taraldsdr. f. 1867. Barn: Hanna Rolfsjord f. 1906 gift med Peder Evenmo født 1904. Ingeborg

Taraldsdr. foreldre var: Mali Ingebrigtsdr. og Torald Sevaldsen Storelvdal. De bodde på Rolfsjord som gikk under navnet «Enden» (fra Sollia). På Øverby går slekten videre.

Hans Julius og Severine Hansdatters barn: Erling J Øverby f. 1894-1986. Gift med Tolline Tollefsdr. Dividal f. 1879. Hennes foreldre var: Tollef Olsen, Dividal f. 1832 gift i 1856 med Marit Mathisdtr. Stenvold f. 1839.

1. Erling og Tolline Øverbys barn: Hans, Synnøve gift med Nils Moeng. Deres barn: Torbjørn og Roald. Tolline hadde datteren Tordis med Ole Stenvold. Hans Julius og Severines 2. barn:
2. Ruth J Øverby f. 1898 gift med Ole Maurits Steffanussen født 1899-1978. Deres barn: Severine f. 1924 gift med Idar Brenn f. 1919. Barn: Tormod f. 1953. Randi f. 1959. Ole Steffanussen foreldre: Ole Iver Steffanussen f. 1849-1945 gift med Kari Mortensdr. f. 1852-1886. Gift 2. gang. Marit Olsdr. Løvberg f. 1869. Erling og Ruth fikk delt eiendommen Øverby mellom seg. Erling ble å overta gamle Øverby mens Ruth fikk utgått eiendommen Vestby.

Ole Steffanussen gift 2. gang med Kristine Danielsen, Tromsø. Dette var et register av generasjonene og slektene som kom til Øverby. Nu blir det bare vemodige minner igjen fra den eldste og gamle slektgården der oppe i dalen. Der Øverby stod åpent for alle som kom og gikk, og slik har det nu vært igjennom alle disse generasjoner.

Nu blir det et stort ønske at Øverby-stua blir et Byggemuseum hvor minnene kan bli bevart i århundrer. Det var jo et slikt ønske ho Tolline og han Erling hadde i tankene. De kan nu være stolt av at gamle Øverby blir bevart, hvor bygden kan bevare sine minner, der som alle var velkommen til gjestfriheten der på Øverby. «Men tid — kommer råd», så kanskje seterstuene borte i Beneveldalen kan bli restaurert med tiden — som også blir et ønske fra hele bygdefolket.

Hans Julius f. 1859-1915 gift med Severine. Hans dtr. fra Sollia 1864-1918. Hennes foreldre var: Hans Torgersen og Ragnhild Syversdr.

Minneord

Halvor Østli

Det tyntes i den gamle storskogen i Øverbygd.... Sist mandag kom det triste budskap at også Halvor Østli er gått bort, vel 75 år gammel. Han døde bare en knapp uke etter sin eldste bror Anders, og tidligere i år hadde en tredje bror, Peder, falt fra.

Alle som kom i kontakt med Halvor og som fikk den glede å bli kjent med han, lærte å sette uendelig stor pris på den personlighet han var. Han representerte noe av det beste i den gamle bondekultur. Han hadde, sammen med sin Mary, tatt mange tunge tak på slektens jord gjennom årene, først oppe i dalen, langt fra den øvrige bebyggelse og uten vei, der de to sammen med broren Knut og hans kone, slo seg ned før krigen og ryddet jord, og der de også utførte risikable oppdrag som grenseløser.

Etter krigen flyttet de ned til bygda igjen og sammen bygde Mary og Halvor den vakre sørvendte heimen inne ved Rostadvannet. Mange er de som gjennom årene har hatt berikende stunder hos de to i den gjestfrie heimen og som alltid hadde varige minner med seg når man gikk.

Vennlighet og hjelpsomhet, omtanke for andre og godt humør preget Halvor i all hans fremtreden. Han hadde stor praktisk innsikt, ervervet i et langt livs skole og preget av at bonden, jorddyrkeren, måtte være litt av en altmuligmann. Han hadde en utpreget sans for orden uten å være pedantisk og pirkete, og all hans framferd var preget av en gjennomgripende redelighet og skikkelighet. Samtidig var han personlig særdeles beskjeden og fordringsløs, og ble nærmest brydd om man prøvde å gi uttrykk for taknemlighet eller anerkjennelse for den hjelpsomhet og imøtekommenhet han så ofte viste så mange.

Det blir et stort tomrom etter Halvor ved Rostadvannet. Men størst er nok saynet og tyngst er sorgen for Mary som sitter igjen alene. Vi føler med deg, Mary. «Evig eies kun det tapte».

Martin Buvik